

S P R A W O Z D A N I E

Z DZIAŁALNOŚCI

OŚRODKA POMOCY

SPOŁECZNEJ W KOŚCIANIE

ZA 2014 ROK

ORAZ

PREZENTACJA POTRZEB W ZAKRESIE

POMOCY SPOŁECZNEJ

Kościan, dnia 14 kwietnia 2015 r.

SPIS TREŚCI:

I. PODSTAWY PRAWNE	3
II. ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ.	4
1. Zadania własne.	4
2. Zadania zlecone.	5
III. STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA.	5
IV. REALIZACJA ZADAŃ WŁASNYCH I ZLECONYCH Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ W 2014 R.	7
1. Analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej w mieście Kościanie w 2014 r.	7
2. Przygotowanie oceny zasobów pomocy społecznej na 2013 r. dla Gminy Miejskiej Kościan	8
3. Realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych i praca socjalna.	9
4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków.	12
5. Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca Gminy.	14
6. Ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i świadczenia rodzinne.	15
7. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych.	15
8. Prowadzenie ośrodka wsparcia; Dom Dniennego Pobytu.	17
9. Prowadzenie ośrodka wsparcia; Środowiskowy Dom Samopomocy.	18
10. Prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej; Świetlica Socjoterapeutyczna.	20
V. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO W 2014 R. NA PODSTAWIE USTAW SZCZEGÓLNYCH.	21
1. Prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem i wypłatą dodatków mieszkaniowych oraz dodatku energetycznego.	21
2. Realizacja zadań związanych ze świadczeniami rodzinnymi i funduszem alimentacyjnym.	25
3. Prowadzenie postępowań w sprawach pomocy materialnej dla uczniów; edukacyjna opieka wychowawcza.	28
4. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.	29
5. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	30
VI. REALIZACJA PROGRAMÓW I ZADAŃ SPECJALNYCH.	30
1. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	30
2. Program „Akcja zima”	32
3. Program aktywizacji społecznej i zawodowej.	33
4. Pozyskiwanie i dystrybucja darów.	34
VII. FORMY AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ.	35
1. Klub Integracji Społecznej	35
2. Centrum Wolontariatu	37
VIII. REALIZACJA ZADAŃ PREZENTOWANYCH W 2013 R. W RAMACH POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.	38
IX. PREZENTACJA POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.	40

I. PODSTAWY PRAWNE.

1. Podstawowymi aktami prawnymi, w oparciu o które Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie realizuje zadania merytoryczne są poniżej wymienione ustawy oraz przepisy wydane do ich wykonania:
  - 1) **ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej** (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. , poz.182 ze zmianami),
  - 2) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz.1356 ze zmianami),
  - 3) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz.1375 ze zmianami),
  - 4) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zmianami),
  - 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124 ze zmianami),
  - 6) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493 ze zmianami),
  - 7) ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz U. z 2013 r., poz.966 ze zmianami),
  - 8) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1456 ze zmianami),
  - 9) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r., poz.1228 ze zmianami),
  - 10) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zmianami),
  - 11) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r., poz.674),
  - 12) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz.135),
  - 13) ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. , poz. 1059 ze zmianami).
2. Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są również w oparciu o następujące podstawy prawne:
  - 1) statut Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie przyjęty uchwałą Nr VI/46/07. Rady Miejskiej Kościana z dnia 8 marca 2007 r. w sprawie nadania Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, ze zmianami,
  - 2) uchwała Nr XXVII/278/13 Rady Miejskiej Kościana z dnia 28 listopada 2013 r. w sprawie programu współpracy Gminy Miejskiej Kościan z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2013 r.,
  - 3) uchwała Nr XXVII/277/13 Rady Miejskiej Kościana z dnia 28 listopada 2013 r. w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2014 r.,

- 4) uchwała Nr XI/112/11 Rady Miejskiej Kościana z dnia 24 listopada 2011 r. w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2012 – 2015,
- 5) uchwała Nr XIX/185/03 Rady Miejskiej Kościana z dnia 29 grudnia 2003 r. w sprawie przystąpienia Gminy Miejskiej Kościan do Stowarzyszenia Wspierania Przedsiębiorczości, ze zmianami,
- 6) uchwała Nr XIX/181/12 Rady Miejskiej Kościana z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie uchwalenia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Kościan na lata 2013-2015”,
- 7) uchwała Nr XLVI/542/06 Rady Miejskiej Kościana z dnia 26 października 2006 r. w sprawie przyjęcia „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2007-2015”,
- 8) uchwała Nr XXXIV/364/09 Rady Miejskiej Kościana z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Kościan na lata 2010– 2014 (ze zmianą w 2011 r.),
- 9) uchwała Nr XX/206/04 Rady Miejskiej Kościana z dnia 29 stycznia 2004 r. w sprawie współdziałania miasta Kościana z jednostkami samorządu terytorialnego innymi organizacjami w aktywnych formach walki z bezrobociem.

II. ZAKRES REALIZOWANYCH ZADAŃ.

1. Zadania własne:

- 1) sporządzenie oceny zasobów pomocy społecznej na rok 2014 dla Gminy Miejskiej Kościan (ocena dokonywana jest za rok poprzedni),
- 2) prowadzenie diagnostyki jednostki, rodziny i środowiska,
- 3) prowadzenie pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa, prewencji, w tym działań wspierających i korekcyjnych,
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych i okresowych,
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych, na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, w tym:
  - na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzeń losowych,
  - na pokrycie wydatków związanych z wypłatą świadczeń zdrowotnych osobom nie posiadającym ubezpieczenia, w tym osobom bezdomnym,
  - na zakup żywności, lekarstw, odzieży, opału itp.
- 6) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych,
- 7) prowadzenie ośrodka wsparcia dziennego; Dom Dziennego Pobytu,
- 8) prowadzenie placówki opiekuńczo-specjalistycznej wsparcia dziennego; Świetlica Socjoterapeutyczna,
- 9) prowadzenie spraw związanych z wypłatą dodatków mieszkaniowych,
- 10) organizowanie wsparcia w Klubie Integracji Społecznej,
- 11) aktywizacja społeczności lokalnej poprzez Centrum Wolontariatu i Klub Wolontariusza.

2. Zadania zlecone:

- 1) prowadzenie ośrodka wsparcia dziennego; Środowiskowy Dom Samopomocy,
- 2) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- 3) realizowanie zadań z zakresu świadczeń rodzinnych,
- 4) realizowanie zadań związanych z postępowaniem wobec osób uprawnionych do alimentów; obsługa Funduszu Alimentacyjnego oraz prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych,
- 5) prowadzenie spraw związanych z pomocą materialną dla uczniów,
- 6) przyznawanie i wypłacanie dodatku energetycznego.

III. STRUKTURA ORGANIZACJNA OŚRODKA.

1. Zadania z zakresu pomocy społecznej i zabezpieczenia społecznego oraz projekty i programy specjalne realizowano w następujących, wyspecjalizowanych działach Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie:
  - 1) **Dział Pomocy Środowiskowej**, w tym:
    - a) Sekcja Organizacji Pomocy Społecznej (pracownicy socjalni, asystenci rodziny),
    - b) Zespół Doradztwa Rodzinnego,
  - 2) **Dział Realizacji Świadczeń**, w tym:
    - a) Sekcja Świadczeń Społecznych,
    - b) Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego,
    - c) Sekcja Dodatków Mieszkaniowych i Energetycznych,
    - d) Sekcja Pomocy Materialnej dla Uczniów,
  - 3) **Dział Usług Opiekuńczych**, w tym:
    - a) Sekcja Usług Opiekuńczych,
    - b) Sekcja Specjalistycznych Usług Opiekuńczych,
  - 4) **Dział Aktywności Lokalnej**, w tym:
    - a) Klub Integracji Społecznej,
    - b) Centrum Wolontariatu,
    - c) Świetlica Socjoterapeutyczna,
  - 5) **Dział Organizacyjny**, w tym:
    - a) Sekcja Spraw Pracowniczych,
    - b) Sekcja Administracyjno-Gospodarcza,
  - 6) **Dział Ekonomiczno - Finansowy**, w tym:
    - a) księgowość,
    - b) kasa,
    - c) płace,
    - d) analizy i sprawozdania,
  - 7) Ośrodki wsparcia, w tym:
    - a) **Dom Dziennego Pobytu**,
    - b) **Środowiskowy Dom Samopomocy**.

2. Strukturę zatrudnienia i wynagrodzenie pracowników, prowadzących pracę socjalną i obsługę klientów Ośrodka ilustruje tabela.

Lp	Wyszczególnienie	Zatrudnienie wg stanu na 31.12.2013.	Zatrudnienie wg stanu na 31.12.2014.	Dynamika %
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Zatrudnienie ogółem w osobach	75	79	105,3
2.	Zatrudnienie w przeliczeniu na etaty, w tym:	74,25	78,25	105,4
	1) Dział Pomocy Środowiskowej,	15	15	100,0
	2) Dział Realizacji Świadczeń,	11	11,5	104,5
	3) Środowiskowy Dom Samopomocy,	7	7,5	107,1
	4) Dom Dziennego Pobytu,	3,5	3,5	100,0
	5) Dział Organizacyjny,	5,75	8,25	143,5
	6) Dział Aktywności Lokalnej,	4	4	100,0
	7) Dział Usług Opiekuńczych,	21	20	95,2
	8) Dział Ekonomiczno-Finansowy,	4,5	6	133,3
	9) Dyrekcja i stanowiska samodzielne.	2,5	2,5	100,0
3.	Średnie wynagrodzenie miesięczne pracowników (brutto, bez jednorazowych wypłat)	Wg stanu na 31.12.2013.	Wg stanu na 31.12.2014.	Dynamika %
	O g ó ł e m,	2.397,65	2.296,23	95,8
	w tym			
	1) pracownicy pomocy środowiskowej,	2.678,33	2.741,83	102,4
	2) pracownicy ośrodków wsparcia (Środowiskowy Dom Samopomocy, Dom Dziennego Pobytu),	2.597,13	2.375,72	91,5
	3) opiekunki środowiskowe,	2.067,28	1.972,76	95,4
	4) pracownicy obsługi administracyjno- gospodarczej.	2.420,47	2.262,46	93,5

Zatrudnienie ogółem w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościanie wg stanu na 31 grudnia 2014 r. uległo zwiększeniu w porównaniu z rokiem 2013 o 4 pracowników (4 etaty). Wzrost zatrudnienia wynikał z konieczności zorganizowania zastępstw za pracownice korzystające z urlopu macierzyńskiego.

Szczegółowy przebieg zmian kadrowych przedstawiał się następująco:

- rozwiązanie stosunku pracy na mocy porozumienia stron
(przejście na emeryturę)

1 osoba,

- rozwiązanie umowy o pracę zawartej na czas określony 7 osób,
- nawiązanie stosunku pracy na zastępstwo 7 osób,
- nawiązanie stosunku pracy z asystentami rodziny 2 osoby,
- nawiązanie stosunku pracy na czas określony na stanowiska wykazujące wakat 2 osoby,
- nawiązanie stosunku pracy w ramach „Bonu pracowniczego” 1 osoba.

Średnie miesięczne wynagrodzenie pracowników uległo w 2014 r. obniżeniu z powodu absencji chorobowej pracownic w okresie ciąży oraz korzystania z urlopu macierzyńskiego. W ramach organizowania zastępstw wykorzystywano umowy cywilno-prawne, a w dłuższych okresach umowy „na zastępstwo” przy zastosowaniu niższych stawek wynagrodzenia.

IV. REALIZACJA ZADAŃ WŁASNYCH I ZLECONYCH Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ W 2014 R.

1. Analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej w mieście Kościanie w 2014 r. (art. 15 pkt. 4).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie prowadził stały monitoring środowiskowy, na podstawie którego identyfikowano osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach kryzysowych, związanych z ubóstwem, bezrobociem, chorobą, niepełnosprawnością i innymi dysfunkcjami społecznymi.

Diagnozowanie problemów społecznych, dotyczących mieszkańców miasta Kościana, jak również analiza struktury świadczeń udzielanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie, pozwoliły:

- rozpoznać obszary zagrożone kryzysem społecznym,
- wskazać przyczyny, dla których określone środowiska zwracają się o pomoc socjalną,
- określić zapotrzebowanie na świadczenia socjalne.

Sytuację w tym zakresie ilustruje niżej zamieszczona tabela, wskazująca powody, dla których w 2014 r. przyznana została pomoc socjalna.

Lp.	Rodzaj dysfunkcji	Liczba rodzin korzystających z pomocy		
		2013 rok	2014 rok	Dynamika
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Ubóstwo.	824	634	76,9
2.	Sieroctwo.	3	0	-
3.	Bezdomność.	35	41	117,1
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa.	120	116	96,7
5.	Bezrobocie.	317	265	83,6
6.	Niepełnosprawność.	312	344	110,3
7.	Długotrwała choroba.	305	325	106,6
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-	168	151	89,9

	wychowawczych, w tym:			
	- rodziny niepełne,	135	118	87,4
	- rodziny wielodzietne,	44	50	113,6
9.	Przemoc w rodzinie	10	4	40,0
10.	Alkoholizm.	72	95	131,9
11.	Narkomania.	2	11	550,0
12.	Trudności w przystosowaniu społecznym po opuszczeniu zakładu karnego.	16	14	87,5
13.	Zdarzenie losowe (pożar).	1	3	300,0
14.	Sytuacja kryzysowa(umieszczenie w Ośrodku Interwencji Kryzysowej).	0	6	-

Analiza struktury świadczeń, dokonana wg kryterium dysfunkcyjności wskazuje, iż powody, dla których udzielona została pomoc na przestrzeni ostatnich dwóch lat, nie uległy istotnym zmianom. Wzrost odnotowano w przypadku świadczeń wypłacanych z powodu bezdomności (o 17,1 %). Sytuacja związana jest z migracją osób nie posiadających stałego miejsca zamieszkania i zatrzymujących się czasowo (zwłaszcza w okresie zimowym) w większych miejscowościach, w których rozbudowane są formy pomocy, np. bezpłatne wydawanie zup, gorąca herbata itp. Ponadto w liczbie 41 osób korzystających z pomocy w związku z bezdomnością, odnotowano 18 pacjentów Szpitala Neuropsychiatrycznego, nie będących mieszkańcami miasta Kościana. Wystąpił także wzrost świadczeń związanych z uzależnieniami tj. alkoholizmem i narkomanią.

Pewne zmiany w strukturze świadczeń wynikają ze złożoności życia społecznego, w którym niekorzystne zjawiska (dysfunkcje) występują najczęściej jednocześnie (np. bezrobocie i bezdomność, alkoholizm i przemoc, niepełnosprawność i bezradność opiekuńczo-wychowawcza itp.). Stąd, udzielając wsparcia wskazuje się na powód ważący w danym środowisku, co podwyższa jedne wskaźniki, a obniża inne.

W oparciu o badania przeprowadzone w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościanie sporządzono plan potrzeb społecznych o charakterze materialnym i niematerialnym, stanowiący podstawę do:

- określenia kierunków działań w zakresie prowadzonej pracy socjalnej,
- sporządzenia planu finansowego, uwzględniającego wysokość środków na formy pomocy przewidziane w ustawie o pomocy społecznej,
- określenia wysokości dotacji na realizację zadań własnych i zleconych.

2. Przygotowanie oceny zasobów pomocy społecznej na rok 2013 dla Gminy Miejskiej Kościan (art. 16 a ust.1).

W 2014 r., zgodnie z art. 16 a ustawy o pomocy społecznej, przygotowano ocenę zasobów pomocy społecznej za 2013 r. (ocena dokonywana jest za rok poprzedni). W oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej sporządzono ocenę, która dotyczyła w szczególności:

- osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej,
- rodzaju problemów i ich rozkładu ilościowego,
- infrastruktury, kadry, organizacji pozarządowych,
- nakładów finansowych na zadania pomocy społecznej bez względu na podmioty realizujące i finansujące.

Na podstawie art. 16 a ust. 4, ocena za rok 2013 wraz z rekomendacjami przedłożona została Radzie Miejskiej Kościana na Sesji w dniu 15 maja 2014 r.

Ocena stanowiła podstawę do:

- zaprezentowania w sprawozdaniu za 2013 potrzeb w zakresie pomocy społecznej (zgodnie z art.110 ust.9 ustawy o pomocy społecznej),
- planowania budżetu na rok następny.

3. Realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych i praca socjalna. (art. 15 pkt. 2 i 5).

Realizując zadania w zakresie diagnozowania rodzin i środowisk oraz prowadzenia pracy socjalnej podejmowano następujące działania:

- 1) **przeprowadzono analizę i ocenę zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.** Badania wykonywano w formie wywiadów środowiskowych, stanowiących podstawę do podjęcia decyzji o przyznaniu lub odmowie świadczeń.

Sytuacja w tym zakresie przedstawia się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	Dynamika %
1	2	3	4	5 (4:3)
1.	Ilość przyjętych wniosków.	3995	3959	99,1
2.	Ilość przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.	3995	3959	99,1
3.	Ilość wydanych decyzji, w tym:	4454	4768	107,0
	- przyznające świadczenie,	4185	4509	107,7
4.	- odmowne	31	35	112,9
5.	- pozostałe	238	224	94,1
6.	Ilość wywiadów przeprowadzona przez jednego pracownika socjalnego.	333	330	99,1

Powyższe zestawienie wskazuje na utrzymywanie się zapotrzebowania na pomoc na niezmiennym poziomie, przy jednoczesnym wzroście ilości wydanych decyzji. Sytuacja ta jest konsekwencją korzystania z różnych świadczeń, przyznawanych na podstawie jednego wniosku, złożonego przez klienta.

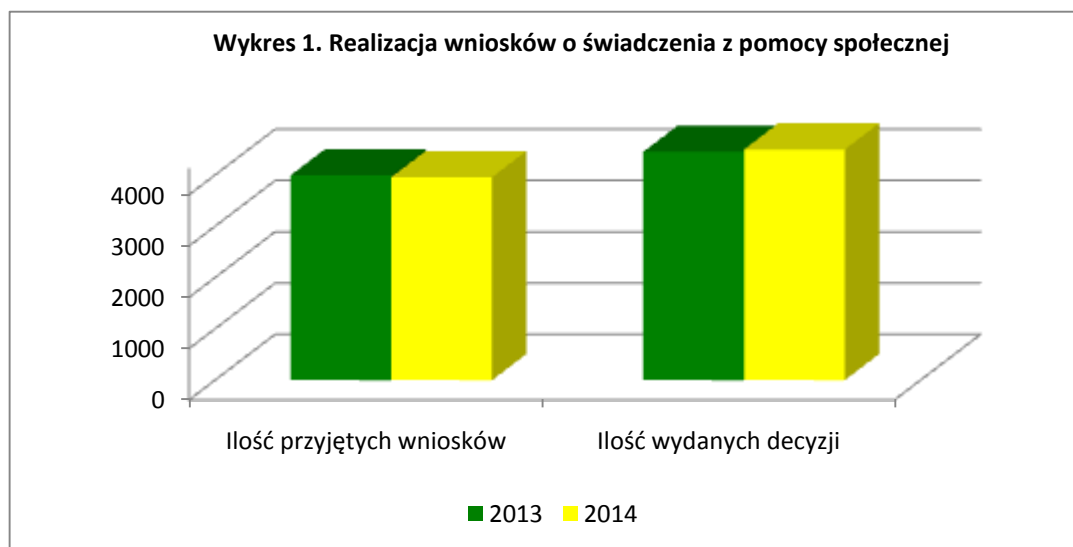
Odnotowano także wzrost liczby decyzji odmownych. Powodem odmowy było m. innymi:

- przekroczenie przez wnioskodawcę kryterium dochodowego,
- brak dysfunkcji (np. w przypadku zasiłku okresowego),
- brak współdziałania (np. odmowa przyjęcia pracy).

W celu ograniczania potrzeby korzystania z pomocy społecznej i eliminowania niekorzystnych zjawisk społeczno – gospodarczych Ośrodek podejmował szereg działań, które dotyczyły:

- likwidowania niekorzystnych czynników społecznych, takich, jak bezrobocie, czy alkoholizm poprzez:
  - aktywizację zawodową klientów Ośrodka,
  - nawiązywanie kontaktów z pracodawcami i pośredniczenie w pozyskiwaniu zatrudnienia,
  - współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej osób długotrwale bezrobotnych,
  - współpracę z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie kierowania osób uzależnionych – klientów Ośrodka na zajęcia terapeutyczne (leczenie uzależnień),
- wspierania rodzin w wykonywaniu czynności opiekuńczo-wychowawczych (grupy wsparcia)

Sytuację w tym zakresie ilustruje wykres nr 1 „Realizacja wniosków o świadczenia z pomocy społecznej”

Pracę socjalną na terenie miasta Kościana wykonywało 12 pracowników socjalnych w 12 rejonach, obejmujących wszystkie ulice miasta.

Zgodnie ze standardami, określonymi w ustawie o pomocy społecznej (art. 110 ust. 11) „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców...”

W mieście Kościanie sytuacja w tym zakresie przedstawia się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Dynamika w %
1	2	3	4	5	6 (5:4)
1.	Ilość mieszkańców, przypadająca na 1 zatrudnionego pracownika socjalnego, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.	2000	2000	2000	100,0
2.	Ilość stałych i czasowo zameldowanych mieszkańców miasta Kościana, przypadająca na 1 zatrudnionego pracownika socjalnego.	2019	2012	2007	98,5

Powyższe zestawienie wskazuje, iż uległa poprawie sytuacja w zakresie ilości mieszkańców przypadających na 1 zatrudnionego pracownika socjalnego. Jest to wynik zmniejszenia liczby mieszkańców, pozostających w ewidencji miasta Kościana, zameldowanych w systemie stałym i czasowym (liczba pracowników socjalnych pozostaje bez zmian).

- 2) **udzielano pomocy i wskazówek w rozwiązywaniu spraw osób w trudnej sytuacji życiowej.** Celem prowadzonej przez pracowników socjalnych pracy w środowisku była poprawa funkcjonowania osób i rodzin; rozwijanie ich aktywności i wzmacnianie samodzielności życiowej. Stwarzało to możliwość ograniczania sytuacji kryzysowych i dysfunkcyjnych, a w konsekwencji uniezależnienie podopiecznych od świadczeń Ośrodka. Proces ten jest długotrwały i wymaga skoordynowanych działań różnych instytucji i osób. W procesie tym kluczową rolę odgrywają pracownicy socjalni. Działania podejmowane przez pracowników socjalnych ilustruje poniższa tabela.

L.p.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	Dynamika w %
		Ilość osób		
1	2	3	4	5
1.	Poradnictwo. (psychologiczne, prawne)	771	757	98,2
2.	Interwencja kryzysowa, w tym: umieszczenie matki z dzieckiem w ośrodku interwencji, wystąpienie do sądu o ograniczenie praw rodzicielskich, interwencyjne skierowanie osoby zagrożonej do domu pomocy społecznej itp.	57	65	114,0
3.	Praca socjalna, w tym: podpisywanie kontraktów socjalnych, mobilizujących klientów do samopomocy (np. podjęcie leczenia odwykowego, uregulowanie sytuacji mieszkaniowej, współpraca z psychologiem itp.)	1480	1609	108,7

Odnotowano wzrost liczby osób objętych interwencją kryzysową (o 8 osób) oraz pracą socjalną (o 129 osób) w porównaniu do roku 2013. Istotną przyczyną takiej sytuacji było zaangażowanie pracowników socjalnych w prace Grup Roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy. Pracownicy byli członkami kilku Grup Roboczych, które pracowały kilka razy w tygodniu. W ten sposób realizowano procedurę „Niebieskiej karty”, wynikającą z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

3) pobudzano aktywność społeczną osób i rodzin, inicjując różnorodne formy pomocy, w tym:

- a) organizowano system doręczania korespondencji miejscowej przez klientów korzystających z pomocy społecznej (nie posiadających żadnych dochodów). Program realizowano w ramach prac społecznie użytecznych, dofinansowywanych przez Powiatowy Urząd Pracy oraz w ramach kontraktów socjalnych. Ta forma aktywizacji objęła 33 osoby,
- b) kontynuowano realizację programu „Starszy brat – Starsza siostra”, „Wnuczek-Dziadek”, „Wnuczka-Babcia” w Centrum Wolontariatu. W programie uczestniczyło średnio 50 par dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w wieku od 7 do 13 lat i wolontariuszy,
- c) kontynuowano dodatkowe formy wsparcia i aktywizacji społeczno-zawodowej poprzez działalność Klubu Integracji Społecznej. Szczegółowe informacje w tym zakresie zamieszczono w dziale VII „Formy aktywizacji społecznej”,
- d) współpracowano z zakładami pracy, organizując dorywczo lub na stałe pracę dla klientów Ośrodka. W wyniku współpracy zatrudnionych zostało 97 osób,
- e) ściśle współpracowano z Miejską Komisją ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi, w ramach której m. innymi kontaktowano środowiska zagrożone z poradnią odwykową i uzgadniano formy pomocy rodzinom dotkniętym chorobą alkoholową,
- f) współpracowano z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczenia zjawisk niekorzystnych społecznie, w tym z:
  - kuratorami sądowymi,
  - pedagogami szkolnymi,
  - strażą miejską,
  - policją itp.

Współpraca dotyczyła m. innymi kierowania wniosków do Sądu Rejonowego w Kościanie o ograniczenie praw rodzicielskich, czuwanie nad realizacją obowiązku szkolnego, objęcia opieką dzieci i młodzieży z problemami wychowawczymi, interwencji w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia przemocy w rodzinie itp.

4. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń (art. 15 pkt 1 i art. 17 ust.1 pkt 3-6).

Świadczenia pieniężne wypłacano klientom Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie po spełnieniu warunków określonych w ustawie o pomocy społecznej (art. 8 ustawy o pomocy społecznej) tj.

➤ miesięcznego kryterium dochodowego:

- dla osoby samotnie gospodarującej 542,00 zł,
- dla osoby w rodzinie 456,00 zł

- kryterium dysfunkcyjności:
  - ubóstwo,
  - sieroctwo,
  - bezdomność,
  - bezrobocie,
  - długotrwała lub ciężka choroba,
  - niepełnosprawność,
  - przemoc w rodzinie,
  - potrzeba ochrony macierzyństwa,
  - bezradność w sprawach wychowawczych,
  - alkoholizm i narkomania,
  - zdarzenia losowe, sytuacje kryzysowe, klęski żywiołowe i ekologiczne,
  - trudności w przystosowaniu się do życia po wyjściu z zakładu karnego.

Świadczenia wypłacano w formie:

- 1) **zasiłku okresowego** przyznawanego w szczególności w przypadku wystąpienia dysfunkcji społecznej, związanej z długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością, bezrobociem oraz możliwością nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego (np. renty). W 2014 r. zasiłek okresowy przyznano 195 rodzinom (o 26 mniej, aniżeli w 2013 r.) , udzielając 868 świadczeń na okres od 1 do 3 miesięcy. Średnia kwota przyznanego zasiłku wyniosła 266,00 zł miesięcznie (w 2013 r. – 290,00 zł). Ogólna kwota wydatków z tego tytułu wyniosła **230.540,82 zł** tj. o 36.646,39 zł mniej aniżeli w roku 2013.

Struktura zasiłków okresowych wg kryterium dysfunkcyjności:

➤ bezrobocie	138 rodzin,
➤ długotrwała choroba	29 rodzin,
➤ niepełnosprawność	59 rodzin,
➤ możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	3 rodziny,
➤ inne (np. potrzeba ochrony macierzyństwa)	7 rodzin.

- 2) **zasiłku celowego**, przyznawanego w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych, w szczególności:

- na pokrycie części lub całości kosztów zakupu leków, opału, odzieży,
- na pokrycie kosztów drobnych remontów, napraw, wyposażenia mieszkania itp.

W 2014 r. zasiłek celowy przyznano 490 rodzinom (o 77 więcej, aniżeli w roku 2013) na ogólną kwotę **178.442,41 zł** tj. o 77,01 zł mniej aniżeli w roku 2013.

Średnia kwota przyznanego zasiłku wynosiła od 20,00 zł do 600,00 zł.

- 3) **zasiłku celowego specjalnego**, przyznawanego w szczególnie uzasadnionych przypadkach, jeżeli dochód w rodzinie nieznacznie przekracza kryterium dochodowe, a okoliczności uzasadniają przyznanie świadczenia. W 2014 r. przyznano zasiłek celowy specjalny 247 rodzinom (o 34 rodzin więcej, aniżeli w roku 2013) na kwotę **69.150,00 zł** tj. o 11.895,00 zł więcej, aniżeli w roku 2013. Średnia kwota przyznanego zasiłku wyniosła 100,00 zł.

Wzrost liczby wypłaconych zasiłków celowych związany był między innymi z poszerzeniem kręgu osób uprawnionych, na podstawie kryterium dochodowego, oraz zwiększonego zapotrzebowania na chwilową pomoc w sytuacjach kryzysowych.

- 4) **zasiłku stałego**, przyznawanego osobie pełnoletniej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli dochód jest niższy od kryterium dochodowego. Zasiłek stały ustalany jest w wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem netto, nie więcej aniżeli 529,00 zł. Kwota zasiłku nie może być niższa niż 30,00 zł.

W 2014 r. przyznano zasiłek stały 112 osobom (o 6 więcej aniżeli w 2013 r.). Wypłacono 1127 świadczeń (o 87 więcej aniżeli w 2013 r.) na kwotę **452.615,56 zł** tj. o 37.167,41 zł więcej niż w 2013 r. Średnia kwota przyznanego zasiłku wyniosła 400,00 zł.

5. Kierowanie do domów pomocy społecznej (DPS) i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca Gminy (art. 17 ust, 1 pkt. 16).

- 1) zgodnie z art. 54 ustawy o pomocy społecznej, do domu pomocy społecznej kieruje się osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. **W 2014 r. Ośrodek ponosił odpłatność za pobyt 23 osób skierowanych do domów pomocy społecznej.** Jedna osoba finansowała pobyt w DPS ze środków własnych i rodziny.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. w domach pomocy społecznej przebywały 24 osoby, w tym 5 skierowanych na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego,

- 2) opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej ponoszą:
  - mieszkaniec domu – nie mniej niż 70 % swojego dochodu,
  - małżonek, zstępni przed wstępnymi – jeżeli ich dochód na osobę jest wyższy niż 300 % kryterium dochodowego (1.368,00 zł) jednak kwota dochodu pozostająca po uiszczeniu opłat nie może być niższa niż 300 % tego kryterium,
  - gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy, a opłatami wnoszonymi przez w/w osoby,
- 3) przeciętny koszt utrzymania w domach pomocy społecznej, do których kierowano podopiecznych wynosił od 2.696,00 zł do 3.895,00 zł miesięcznie. Opłaty wnoszone przez Ośrodek za jedną osobę kształtowały się od 1.289,66 zł do 3.059,62 zł i wzrosły w porównaniu do 2013 r. o 6 %,
- 4) ogólne koszty, poniesione z tytułu pobytu mieszkańców miasta Kościana w domach pomocy społecznej w 2014 r. wyniosły **682.103,50 zł** i były wyższe od kosztów poniesionych w 2013 r. o 38.720,32 zł.

6. Ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej i świadczenia rodzinne (art. 17 ust.1 pkt. 20).

- 1) składki na ubezpieczenie zdrowotne przysługują zasiłkobiorcom, pobierającym zasiłek stały i inne świadczenia opiekuńcze, którzy nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu,
- 2) składki odprowadzane miesięcznie w wysokości 9 % od pobieranego świadczenia,
- 3) w 2014 r. opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu:
  - zasiłku stałego 108 osób na kwotę 40.012,78 zł,
  - świadczenia opiekuńczego 66 osób na kwotę 50.190,92 zł,
- 4) ogółem kwota odprowadzonych składek wyniosła **90.203,70 zł**, i była wyższa od składek opłaconych w 2013 r. o 12.628,08 zł.

7. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych (art. 17 ust. 1 pkt. 11 i art. 50).

Realizując zadania określone w art. 50 ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie organizował i świadczył usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych. Usługi mające charakter pielęgnacyjny – higieniczny, świadczone na wniosek zainteresowanego, w oparciu o zalecenia lekarskie.

Sytuacja w tym zakresie przedstawiała się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	R O D Z A J U S Ł U G					
		Usługi opiekuńcze		Dynam.	Usługi opiekuńcze specjalistyczne		Dynam.
		2013	2014	(4:3)	2013	2014	(7:6)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Liczba godzin zleczanych na podstawie opinii lekarskiej.	46 402	56 140	121,0	560	-	0
2.	Liczba godzin faktycznie przepracowanych.	40 211	46 212	114,9	519	-	0
3.	Liczba podopiecznych.	75	92	122,7	2	-	0
4.	Liczba pracowników (opiekunek).	17	18	105,9	3	-	0
5.	Liczba podopiecznych obsługiwanych przez jedną opiekunkę (średnio) .	4,41	5,01	113,6	0,66	92,8	488,6
6.	Cena usługi w zł za 1 godzinę.	15,70	15,05	95,8	19,00	-	
7.	Dochody zrealizowane (odpłatność)	79 579,97	97 787,46	122,9	998,09		0

Powyższe zestawienie wskazuje na:

- wzrost ilości świadczonych usług opiekuńczych o 6001 godzin w skali rocznej (tendencja obserwowana od kilku lat; stały wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze),
- spadek realizacji usług zaleczanych do usług wykonywanych (w. 2 : w. 1)

Sytuację ilustruje tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
1	2	3	4	5	6	7
1.	Ilość godzin zlecanych (na podstawie opinii lekarskiej).	37 890	42 004	39 994	46 402	56 140
2.	Ilość godzin faktycznie przepracowanych.	30 748	31 626	37 475	40 211	46 212
3.	Wskaźnik wykonania zleceń w % (w. 2 : w. 1)	81,1	75,3	93,7	86,7	82,3

Ponadto rośnie zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze w godzinach popołudniowych, w dni wolne od pracy oraz w święta. Oczekiwania te mają bezpośredni związek ze zwiększającą się w mieście liczbą osób starszych, samotnych i schorowanych, które zgodnie z zaleceniami lekarskimi wymagają opieki innych osób, a nie zawsze rodzina ma możliwość zorganizowania takiej opieki. W tej sytuacji Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie, w celu ograniczenia skierowań do domów pomocy społecznej, co jest najmniej korzystne, zarówno z punktu widzenia społecznego, jak i ekonomicznego, realizował usługi w miejscu zamieszkania w godzinach popołudniowych oraz w dni wolne od pracy. Usługi te świadczone w ramach umów cywilno-prawnych (średnio 7 opiekunek o zmiennych godzinach pracy).

Z tej formy pomocy w 2014 r. skorzystało 25 osób, dla których łącznie przepracowano 5920 godz.

W ramach aktywizacji zawodowej, w Sekcji Usług Opiekuńczych zorganizowano prace społecznie użyteczne dla 4 osób, które ukończyły kurs opieki nad osobą zależną. W ramach tych prac opieką objęto 12 osób i przepracowano 360 godz.

W 2014 r. nie świadczone specjalistycznych usług opiekuńczych na rzecz osób ze schorzeniami psychiatrycznymi. Stopniowy spadek zainteresowania tymi usługami utrzymuje się od trzech lat (w 2013 r. z usług specjalistycznych skorzystały 4 osoby). Na sytuację tę złożyły się następujące okoliczności:

- śmierć dwóch klientów,
- zmiana zlecenia z usług specjalistycznych na usługi „zwykłe”,
- wysoki koszt świadczonych usług (92,83 zł za godzinę)

Ponadto w mieście Kościanie funkcjonują alternatywne formy wsparcia dla osób upośledzonych i chorych psychicznie, w tym: Szpital Neuropsychiatryczny, Zakład Opiekuńczo-Lecznicy, Środowiskowy Dom Samopomocy, Ośrodek Wsparcia, Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Wzrost ilości świadczonych usług opiekuńczych spowodował wzrost dochodów z tego tytułu, osiągając wskaźnik dynamiki 122,9 %, jednakże dochody pokrywają 10,3 % wydatków ponoszonych na świadczenie usług opiekuńczych. Przyczyną takiej sytuacji były:

- spadek ceny jednej godziny usług opiekuńczych (wyliczony zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej Kościana),

- korzystanie z usług opiekuńczych przez osoby o najniższych dochodach (dla osób o dochodzie do 456,00 zł usługi świadczone są bezpłatnie). W kolejnych przedziałach dochodowych opłaty podlegają obniżkom.

Koszt organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w 2014 r. wyniósł **953.976,00 zł** i był wyższy od kosztów z roku 2013 o 183.710,53 zł.

Sytuację finansową w zakresie organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w okresie ostatnich 5 lat ilustruje tabela.

Lp.	Rok	Wydatki	Dynamika w %	Dochody	Dynamika w %	Wskaźnik udziału dochodów w wydatkach
1	2	3	4	5	6	7(5 : 3)
1.	2010	697.547,00	x	91.111,00	x	13,1 %
2.	2011	716.849,00	102,8	97.361,00	106,9	13,6 %
3.	2012	741.380,00	103,5	109.537,00	112,5	14,8 %
4.	2013	770.265,00	103,9	83.591,00	76,3	10,9 %
5.	2014	953.976,00	123,9	97.835,00	117,0	10,3 %

Na podstawie powyższych zestawień należy stwierdzić, że z uwagi na:

- 1) wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, świadczone zarówno w godzinach przedpołudniowych, jak również w godzinach popołudniowych oraz w dni wolne od pracy,
- 2) ograniczenia kadrowe (osób zatrudnionych w ramach umowy o pracę),
- 3) przeszkody formalno-prawne, zatrudniania osób w ramach umów cywilno-prawnych,
- 4) stały wzrost kosztów, związanych ze świadczeniem usług opiekuńczych,

należy rozważyć zmianę formuły organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, dostosowaną do potrzeb w zakresie; ilości i różnorodności usług, możliwości szybkiego reagowania na bieżące, zmieniające się potrzeby oraz uwzględniającą możliwości finansowe Gminy.

8. Prowadzenie ośrodka wsparcia: DOM DZIENNEGO POBYTU (art. 17, ust.2 pkt 3)

Prowadzenie Domu Dziennego Pobytu jest formą wsparcia i aktywizacji osób samotnych o zmniejszonej sprawności psychofizycznej, znajdujących się w trudnej sytuacji mieszkaniowej, życiowej lub rodzinnej. Celem działalności Domu jest przywrócenie umiejętności współżycia w zespole, zwiększenie poczucia własnej godności, rozwijanie pozytywnych emocji i wskazywanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu. Placówka dysponuje 80 miejscami.

Wydatki na utrzymanie Domu w 2014 r. wyniosły **211.808,32 zł** i były większe aniżeli w roku 2013 o 13.706,95 zł. Powodem wzrostu były nakłady poniesione na modernizację bazy lokalowej, zgodnie z zaleceniami służb sanitarno-epidemiologicznych (malowanie pomieszczeń, wymiana urządzeń kuchennych itp.).

W 2014 r. Dom udzielał świadczeń w zakresie:

1) **organizowania zajęć terapeutycznych** (prace plastyczne, dekorowanie wnętrz, zajęcia muzyczne, sportowe. W ramach tych zajęć:

- wykonywano ozdoby choinkowe, karty świąteczne, upominki okolicznościowe,
- przygotowywano akompaniament muzyczny i program wokalny z okazji świąt,
- uczestniczono w „Olimpiadzie bez barier”,

2) **zaspokajania potrzeb edukacyjnych i kulturalno-towarzyskich.**

Z usług tych korzystało przeciętnie 25 osób, które uczestniczyły w:

- zajęciach świetlicowych, takich jak : czytanie prasy, rozwiązywanie krzyżówek i rebusów, gry planszowe, projekcje filmowe itp.,
- spotkaniach okolicznościowych z członkami Nadobrzeńskiego Klubu Seniora, takich, jak: „Pożegnanie Lata”, „Dzień Seniora”, spotkanie wigilijne, itp.
- prelekcjach i wykładach.

W 2014 r. zorganizowano m. innymi prelekcje: „Sławne kobiety na przestrzeni wieków”, udzielanie pierwszej pomocy, walka z procederem wyłudzenia pieniędzy itp.

➤ koncertach i występach artystycznych, w tym:

- ✓ Koncert Noworoczny,
- ✓ występy chóru Nadobrzeńskiego Klubu Seniora,
- ✓ występy wolontariuszy z Centrum Wolontariatu w Kościanie,
- ✓ projekcje filmowe itp.

➤ wymianie towarzysko-turystycznej z zaprzyjaźnionymi Domami w województwie wielkopolskim (wymiana doświadczeń, wspólne inicjatywy, w tym: wyjazd do lasu i zwiedzanie parku w Soplicowie, zwiedzanie Parku miejskiego i przystani kajakowej, wyjazd do kina, udział w przeglądzie pn. „Retro na topie” itp. W roku 2014 zorganizowano 20 spotkań o charakterze integracyjnym, nakierowanych na pobudzenie aktywności podopiecznych, przywracanie umiejętności społecznych i podnoszenie poczucia własnej godności)

3) zapewnienie całodniowego wyżywienia, organizowanego w formie cateringu lub kulinarnych zajęć terapeutycznych,

4) udostępnienie urządzeń do utrzymania higieny osobistej.

9. Prowadzenie ośrodka wsparcia : ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY (art.18, ust.1 pkt. 5).

1) prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy jest formą wsparcia dla osób upośledzonych i chorych psychicznie w wieku od 18 lat. W 2014 r. Dom dysponował 36 miejscami o charakterze dziennym, które wykorzystane były w 100 %.

- Na turnusach terapeutycznych, trwających od 3 do 6 miesięcy każdorazowo przebywało 36 osób,
- 2) placówka funkcjonuje jako zadanie zlecone gminie z zakresu administracji rządowej, dotyczące prowadzenia i rozwijania infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
  - 3) koszt utrzymania Domu w 2014 r. wyniósł **459.988,54 zł** i był wyższy od kosztów poniesionych na ten cel w 2013 r. o 36.849,41 zł. (dynamika – 108,7 %). Finansowanie wydatków przedstawia się następująco:

➤ Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu	437.465,06 zł, tj. 95,1 %
➤ Gmina Miejska Kościan	22.523,48 zł, tj. 4,9 %
  - 4) w roku sprawozdawczym pozyskano dodatkowe środki finansowe na funkcjonowanie Domu w wysokości **135.647,26,00 zł**.
 Środki te przeznaczono na:
    - działalność integracyjną, w tym: turnieje, wycieczki, seanse filmowe itp., w kwocie 6.411,16 zł,
    - zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych w cenie 129.236,10 zł, w tym:
      - środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kwocie 64.000,00 zł,
      - środki Gminy Miejskiej Kościan w kwocie 65.236,10 zł,
  - 5) w ramach zajęć terapeutycznych, nakierowanych na podtrzymywanie i rozwijanie zaradności osobistej oraz przyswajanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia i rozwijanie sprawności psychofizycznej prowadzono:
    - a) pracownię artystyczno-plastyczną,
    - b) pracownię muzyczną,
    - c) pracownię teatralno-edukacyjną,
    - d) pracownię kulinarno-cukierniczą,
    - e) pracownię krawiecką,
    - f) pracownię komputerową,
  - 6) stosowano następujące formy terapii indywidualnej i grupowej:
    - a) pracownia plastyczna:
      - prace ręczne (haft, tkactwo, szydełko itp.),
      - malowanie farbami,
      - dekoracja przedmiotów,
      - wyroby z masy solnej,
    - b) pracownia muzyczna:
      - bierne i aktywne słuchanie muzyki,
      - zajęcia muzyczno ruchowe,
      - ćwiczenia rozwijające percepcję słuchową,
      - krzyżówki muzyczne, kalambury, mikrofon dla każdego,
    - c) pracownia kulinarno - cukiernicza:
      - sporządzanie jadłospisu na dany tydzień,
      - przygotowanie posiłku,
      - higiena pracy w kuchni,
      - zasady prawidłowego przechowywania żywności,
      - obsługa sprzętów i urządzeń gospodarstwa domowego,

- d) pracownia komputerowa:
  - nauka podstaw obsługi komputera,
  - korzystanie z gier komputerowych i zabaw edukacyjnych.
- 7) Wprowadzano następujące formy zajęć rekreacyjno – kulturalnych:
  - a) wyjazdy do kina,
  - b) wyjścia do muzeum,
  - c) organizowanie imprez okolicznościowych,
  - d) obchody imienin uczestników zajęć,
  - e) wyjazdy do zaprzyjaźnionych placówek,
- 8) Inne formy działalności:
  - a) rehabilitacja (wzmacniająca, korygująca, itp.),
  - b) biblioterapia (lektura książek i prasy),
  - c) silwoterapia (obserwacja przyrody, ruch na świeżym powietrzu),
  - d) ludoterapia (gry świetlicowe, zabawy z konkursami),
  - e) ergoterapia (uprawa i pielęgnacja działki).

10. Prowadzenie placówki opiekuńczo- specjalistycznej: ŚWIETLICA SOCJOTERAPEUTYCZNA (art. 176 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

- 1) Świetlica Socjoterapeutyczna w Kościanie jest placówką opiekuńczo - specjalistyczną wsparcia dziennego,
- 2) Świetlica jest komórką organizacyjną Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie, funkcjonującą w ramach Działu Aktywności Lokalnej, która :
  - dysponuje 50 miejscami,
  - przyjmuje dzieci i młodzież bez skierowania,
  - prowadzi zajęcia dla dzieci i młodzieży bezpłatnie,
  - finansowana jest w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 3) w okresie sprawozdawczym Świetlica świadczyła specjalistyczną pomoc dzieciom i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz z zaburzeniami zachowań, a w szczególności:
  - prowadziła działalność opiekuńczo-wychowawczą i terapeutyczną,
  - łagodziła niedostatki wychowawcze i eliminowała zaburzenia zachowań,
  - poprawiała społeczne funkcjonowanie dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych patologiami, w szczególności problemem alkoholowym,
  - zapobiegała zachowaniom nieakceptowanym społecznie i szkodliwym dla zdrowia (w szczególności uzależnieniom i przemoc) oraz promowała zdrowy styl życia u dzieci i młodzieży,
  - zaspokajała potrzeby emocjonalne (akceptacja, zainteresowanie, bezpieczeństwo, zaufanie),
  - rozwijała zdolności i zainteresowania wychowanków.

Głównym celem zajęć prowadzonych w Świetlicy była nauka nawiązywania i podtrzymywania więzi z rówieśnikami, osadzenie w normach i zasadach, rozwijanie umiejętności współpracy i negocjacji, budowanie poczucia własnej wartości, trenowanie umiejętności podejmowania decyzji oraz radzenia sobie z trudnościami, wyrabianie poprawnych nawyków higienicznych, odkrywanie potencjalnych zdolności.

W 2014 r. podopieczni Świetlicy Socjoterapeutycznej uczestniczyli w licznych wyjazdach edukacyjno-poznawczych oraz inicjatywach kulturalnych i sportowych. Były to między innymi: wyjazd do Cinema City w Poznaniu, zajęcia sportowo-rekreacyjne na lodowisku, basenie i ścianie wspinaczkowej w Kościanie, rajdy piesze i rowerowe, rozgrywki tenisowe itp.,

- 4) w 2014 r. zorganizowano liczne konkursy, w tym:
  - plastyczny; „Mój zimowy świat”, najciekawszy plakat,
  - sportowy; pn. „Mundial-sport jest w modzie” itp.,
  - „Udzielanie pierwszej pomocy” itp.
- 5) w 2014 r. w zajęciach terapeutycznych uczestniczyło 65 dzieci, podzielonych na grupy wiekowe od 6 do 16 lat. Terapię indywidualną objęto 13 dzieci.
- 6) grupy realizowały wspólny i indywidualny program, w ramach którego prowadzono: zajęcia teatralne, plastyczne, sportowe, psychoedukacyjne, kulinarne, audiowizualne, bajkoterapię, gry i zabawy integracyjne, „Klub Rowerowicza”.

Zajęcia prowadzone były przez wychowawców, legitymujących się przygotowaniem pedagogicznym i psychologa-terapeutę w porozumieniu z wychowawcami i pedagogami wszystkich szkół, pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznej, kuratorami sądowymi, policją itp.

- 7) Świetlica organizowała zajęcia także w okresie przerw wakacyjnych i tak:
  - w okresie ferii zimowych z oferty skorzystało 44 dzieci,
  - w okresie wakacji letnich z zajęć skorzystało 43 dzieci.
- 8) Koszt realizacji zadań Świetlicy w 2014 r. wyniósł **213.313,79 zł** i był niższy od kosztów poniesionych w roku 2013 o 13.892,17 zł. Struktura wydatków przedstawia się następująco:

➤ koszty umów-zleceń (wychowawca-terapeuta, 3 osoby)	82.984,00 zł,
➤ koszty ubezpieczeń społecznych i Funduszu Pracy	12.130,64 zł,
➤ koszty zatrudnienia psychologa	21.450,00 zł,
➤ pozostałe koszty rzeczowe	96.749,15 zł.

V. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO W 2014 R. NA PODSTAWIE USTAW SZCZEGÓLNYCH.

1. Prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem i wypłatą dodatków mieszkaniowych oraz dodatku energetycznego.

- 1) zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 966 ze zmianami) oraz na podstawie uchwały Nr XX/198/04. Rady Miejskiej Kościana z dnia 29 stycznia 2004 r. w sprawie obniżenia wskaźników wpływających na wysokość dodatku mieszkaniowego i uchwały Nr VI/46/07. Rady Miejskiej Kościana z dnia 8 marca 2007 r. w sprawie nadania Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie w Ośrodku prowadzono obsługę klientów w zakresie

przyjmowania wniosków, przyznawania prawa do dodatku mieszkaniowego oraz wypłaty świadczeń,

2) Dodatek mieszkaniowy przysługuje po spełnieniu łącznie:

- kryterium „metrażowego” tj. gdy powierzchnia mieszkaniowa nie przekracza w przypadku:

Lp.	Ilość osób	Powierzchnia
1.	Gospodarstwa 1- osobowego	45,5 m ²
2.	Gospodarstwa 2 - osobowego	52,0 m ²
3.	Gospodarstwa 3 - osobowego	58,5 m ²
4.	Gospodarstwa 4 - osobowego	71,5 m ²
5.	Gospodarstwa 5 - osobowego	84,5 m ²
6.	Gospodarstwa 6 - osobowego	91,0 m ²
7.	Gospodarstwa 7 - osobowego	97,5 m ²
8.	Gospodarstwa 8 - osobowego	104,0 m ²
9.	Gospodarstwa 9 - osobowego	110,5 m ²
10.	Gospodarstwa 10- osobowego i więcej	117,0 m ²

po zastosowaniu 30 % zwiększenia, przewidzianego ustawą,

- kryterium dochodowego:

- dochód uprawniający do uzyskania dodatku w przypadku osoby w rodzinie nie może przekroczyć 125 % najniższej emerytury, czyli 1.055,56 zł,
- dochód uprawniający do uzyskania dodatku w przypadku osoby samotnej nie może przekroczyć 175 % najniższej emerytury, czyli kwoty 1.477,79 zł,
Najniższa emerytura w 2014 r. wynosiła 844,45 zł.

3) przy ustalaniu prawa do dodatku mieszkaniowego obowiązywały z mocy ustawy dodatkowo zasady iż:

- nie przyznaje się dodatku jeśli jego wysokość miałaby być niższa niż 2% najniższej emerytury w dniu wydania decyzji, tj. poniżej 16,89 zł.
- wysokość dodatku mieszkaniowego łącznie z ryczałtem nie może przekroczyć 70 % wydatków (zgodnie z ustawą). W Gminie Miejskiej Kościan - 65% wydatków (zgodnie z uchwałą),

4) w roku 2014 maksymalna kwota dodatku mieszkaniowego wynosiła **755,22 zł**, a minimalna kwota dodatku wyniosła **17,66 zł**,

5) sytuacja w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych kształtowała się w 2014 r. następująco:

- a) pomocą objęto 941 gospodarstw domowych, których struktura przedstawia się następująco:

L.p.	Liczba osób w gospodarstwie	Ilość przyznanych dodatków mieszkaniowych		
		Rok 2013	Rok 2014	Dynamika w %
1	2	3	4	5 (4 : 3)
1.	1	218	205	94,0
2.	2	189	178	94,2
3.	3	185	176	95,1
4.	4	239	231	96,6
5.	5	88	111	126,1
6.	6 i więcej	54	40	74,1
	X	973	941	96,7

b) ilość przyznanych dodatków, kształtowała się następująco:

Lp.	Wysokość dodatku	Ilość przyznanych dodatków		
		Rok 2013	Rok 2014	Dynamika w %
1	2	3	4	5 (4 : 3)
1.	do 50,00 zł.	35	34	97,1
2.	od 50,00 zł. do 150,00 zł.	288	265	92,0
3.	od 150,00 zł. do 200,00 zł.	185	173	93,5
4.	od 200,00 zł. do 250,00 zł.	169	150	88,8
5.	powyżej 250 zł.	296	319	107,8
	X	973	941	96,7

c) inne wielkości, charakteryzujące realizację zadań w zakresie obsługi dodatków mieszkaniowych:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	Dynamika w %
1	2	3	4	5
1.	Ilość przyjętych wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego.	1034	988	95,6
2.	Ilość wydanych decyzji w tym:	1034	988	95,6
	- przyznające dodatek,	973	941	96,7
	- odmowne	61	47	77,1
3.	Ilość wypłaconych świadczeń ogółem w tym:	5904	5794	98,1
	- w mieszkaniowym zasobie gminnym,	1491	1367	91,7
	- w mieszkaniowym zasobie spółdzielczym,	1527	1402	91,8
	- w pozostałym	2886	3025	104,8
4.	Kwota dodatku:			
	- minimalna,	17,97	17,66	98,3
	- maksymalna	757,55	755,22	99,7
5.	Wartość wypłaconych dodatków	1.165.801,29	1.200.002,65	102,9

- 6) w toku prac związanych z realizacją dodatków mieszkaniowych wydano 47 decyzji odmownych z uwagi na:
- brak przesłanek ustawowych (przekroczenie kryterium „dochodowego” lub „metrażowego”),
  - niskie koszty utrzymania mieszkania, przy odpowiednio wysokich dochodach,
  - ustalenie wysokości dodatku mieszkaniowego na poziomie niższym od 2 % najniższej emerytury (w takim przypadku, zgodnie z ustawą dodatek nie przysługuje),
- 7) ponadto wydano 37 decyzji wstrzymujących z uwagi na zmianę lokalu mieszkalnego,
- 8) dodatkowo dwie sprawy pozostawiono bez rozpatrzenia z uwagi na braki formalne we wnioskach. Umorzono postępowanie w ośmiu przypadkach z powodu wycofania wniosku. Ponadto wydano dwie decyzje zmieniające dodatek mieszkaniowy w związku z przekazaniem ryczałtu wnioskodawcy lub zarządcy,
- 9) w ramach racjonalizacji gospodarowania środkami publicznymi w 2014 r. przeprowadzono 26 wywiadów środowiskowych, w celu uwiarygodnienia danych zawartych we wnioskach,
- 10) zestawienie dodatków mieszkaniowych w 5 ostatnich latach prezentuje tabela.

Lp.	Rok	Instytucja realizująca	Kwota wypłaconych dodatków	Ilość wypłaconych dodatków
1	2	3	4	5
1.	Rok 2010	Ośrodek Pomocy Społecznej	890.330,66	881
2.	Rok 2011	Ośrodek Pomocy Społecznej	908.622,49	872
3.	Rok 2012	Ośrodek Pomocy Społecznej	1.024.264,67	938
4.	Rok 2013	Ośrodek Pomocy Społecznej	1.165.801,29	973
5.	Rok 2014	Ośrodek Pomocy Społecznej	1.200.002,65	941

- 11) w oparciu o przedstawione dane należy stwierdzić, iż w latach 2010 – 2014 systematycznie rośnie ilość i wartość wypłaconych dodatków mieszkaniowych.

Sytuacja taka podyktowana była m. innymi:

- wzrostem wysokości czynszów w zasobach mieszkaniowych Kościańskiej Spółdzielni Mieszkaniowej i we wspólnotach mieszkaniowych,
- wzrostem ryczałtu za wodę i ogrzewanie,
- wzrostem cen energii elektrycznej,
- podniesieniem kryterium dochodowego, uprawniającego do uzyskania prawa do dodatku mieszkaniowego,

- 12) na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. o prawie energetycznym (Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 ze zmianami) **Ośrodek prowadzi obsługę dodatku energetycznego**, który przysługuje „odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej”, tzn. osobie:

- będącej stroną umowy sprzedaży energii elektrycznej,
  - zamieszkującej w miejscu dostarczania energii,
  - otrzymującej dodatek mieszkaniowy,
- 13) wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, realizowanym przez Gminę ze środków budżetu państwa,
- 14) w roku 2014 dodatek energetyczny wypłacono 90 osobom,

Sytuację w tym zakresie ilustruje tabela.

Lp.	Ilość osób w rodzinie	Kwota dodatku w zł	Liczba rodzin korzystających	Liczba wydanych decyzji	Wartość wypłaconych dodatków energetycznych
1	2	3	4		5
1.	Gospodarstwo jednoosobowe.	11,36	20	30	1.522,24
2.	Gospodarstwo 2-4 osobowe.	15,77	44	70	4.305,21
3.	Gospodarstwo co najmniej 5-osobowe.	18,93	26	39	3.009,87
	Razem	x	90	139	8.837,32

2. Realizacja zadań związanych ze świadczeniami rodzinnymi i funduszem alimentacyjnym.

- 1) zadania związane z przyznawaniem i wypłatą świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego realizowane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie zgodnie z:
  - ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. , poz. 1456 ze zmianami),
  - ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 ze zmianami) jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, finansowane z budżetu państwa,
- 2) w ramach realizacji powyższych zadań Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego podejmowała następujące działania:
  - przyjmowano wnioski, ustalano prawo do świadczeń, przygotowywano decyzje administracyjne i wypłacano należne świadczenia,
  - wdrażano postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych,
- 3) ustawa o świadczeniach rodzinnych ustala prawo do:
  - zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego jeżeli:
    - dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał 539,00 zł (od 1 listopada 2014 r. 574,00 zł)

- dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał 623,00 zł.
(od 1 listopada 2014 r. 664,00 zł)
gdy w rodzinie jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności,
  - zasiłku pielęgnacyjnego, przyznawanego niezależnie od uzyskiwanych dochodów i wypłacanego dzieciom niepełnosprawnym i osobom legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
  - świadczenia pielęgnacyjnego, przyznawanego niezależnie od uzyskiwanych dochodów i wypłacanego osobom rezygnującym z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną,
  - jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka,
  - specjalnego zasiłku opiekuńczego,
  - zasiłku dla opiekuna,
- 4) wartość wypłaconych w 2014 r. świadczeń rodzinnych wyniosła **5.229.494,00 zł**.
Strukturę świadczeń ilustruje tabela:

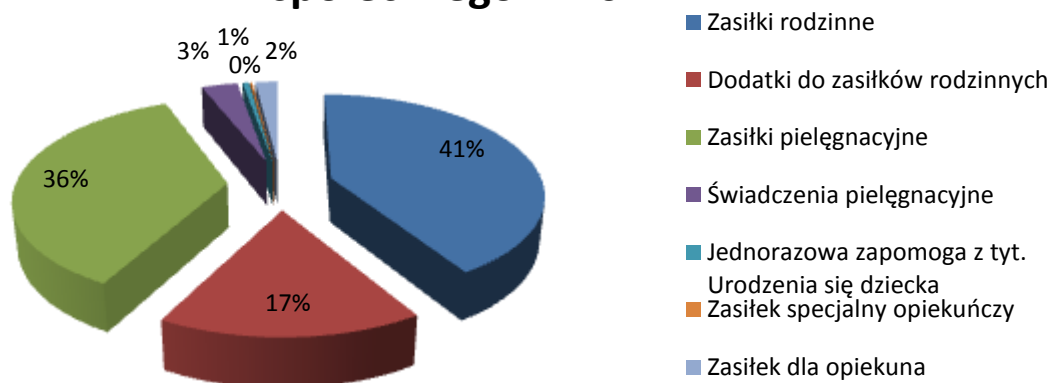
Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	Dynamika w%
1	2	4	5	6 (5:4)
1.	Ilość wypłaconych świadczeń rodzinnych ogółem , w tym:	35.310	33.221	94,1
	1) zasiłki rodzinne,	15.061	13.680	90,8
	2) dotatki do zasiłków rodzinnych z tytułu: urodzenia dziecka, nad dzieckiem w urlopie wychow., samotnego wychowywania dziecka, utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego ,rozpoczęcia roku szkolnego, nauki poza miejscem zamieszkania, wychowywania trzeciego i więcej dzieci,	6.112	5.526	90,4
	3) zasiłki pielęgnacyjne,	12.032	12.015	99,9
	4) świadczenia pielęgnacyjne,	1.429	1.076	75,3
	5) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka ,	158	194	122,8
	6) dotatek do świadczenia pielęgnacyjnego	492	0	-
	7) specjalny zasiłek opiekuńczy	26	61	234,6
	8) zasiłek dla opiekuna	0	669	-
2.	Wartość wypłaconych świadczeń rodzinnych ogółem , w tym:	5.134.713	5.229.494	101,9
	1) zasiłki rodzinne,	1.477.708	1.347.695	91,2
	2) dotatki do zasiłków rodzinnych	805.651	676.827	84,0
	3) zasiłki pielęgnacyjne,	1.840.896	1.838.295	99,9
	4) świadczenia pielęgnacyjne	789.738	791.322	100,2
	5) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,	158.000	194.000	122,8
	6) dotatek do świadczenia pielęgnacyjnego,	49.200	30.940	0
	7) specjalny zasiłek opiekuńczy,	13.520	350.415	228,8
	8) zasiłek dla opiekuna	0	0	-

5) wskaźniki dotyczące wypłaty świadczeń osobom uprawnionym do alimentów ilustruje tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	Dynamika w %
1	2	4	5	6 (5 : 4)
1.	Ilość rodzin uprawnionych do wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	149	151	101,3
2.	Ilość wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	2.826	2.786	98,6
3.	Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	1.050.715,00	1.075.530	102,4
4.	Kwota zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyegzekwowana od dłużników alimentacyjnych.	159.894,10	167.636,32	104,8
5.	Kwota zaliczek wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych	13.575,49	5.229,61	38,5

- 6) system zabezpieczenia społecznego rodzin, realizowany w formie zasiłków rodzinnych i funduszu alimentacyjnego objął w 2014 r. 1588 rodzin,
- 7) realizując zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do pomocy z funduszu alimentacyjnego , w 2014 r. podejmowano działania zmierzające do aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych, poprzez współpracę z Komornikiem Sądu Rejonowego, Powiatowym Urzędem Pracy oraz windykacji wypłaconych świadczeń alimentacyjnych. W wyniku tych działań dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu wypłaconych z budżetu państwa należności w kwocie 167.636,32 zł (łącznie z dłużnikami innych gmin). Kwota ta podlegała podziałowi, z czego do budżetu miasta Kościana wpłynęła kwota 37.858,00 zł.

Wykres 2. Struktura wypłat związanych z realizacją świadczeń zabezpieczenia społecznego w 2014 r.

3. Prowadzenie postępowań w sprawach pomocy materialnej dla uczniów - edukacyjna opieka wychowawcza.

1) na podstawie:

- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz.2572 ze zmianami),
- uchwały Nr XVII/172/12 Rady Miejskiej Kościan z dnia 23 sierpnia 2012r. w sprawie upoważnienia Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie do prowadzenia w sprawach świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym.

2) zgodnie z „Regulaminem udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie miasta Kościana”, podejmowano następujące działania:

- przyjmowano wnioski o przyznanie stypendium,
- sprawdzano wnioski pod względem poprawności formalnej,
- kwalifikowano uczniów do grup dochodowych,
- rozpatrywano sytuacje materialną uczniów kwalifikowanych do stypendium,
- wydawano decyzje administracyjne przyznające stypendium,
- sporządzano listy wypłat i przekazywano je do szkół dokonujących wypłat,
- wypłacano stypendia uczniom szkół ponadgimnazjalnych,

3) w roku 2014 sytuacja w zakresie wypłaty stypendiów kształtowała się następująco:

- ilość złożonych wniosków ogółem 217
- minimalna kwota stypendium wynosiła:
  - w okresie od stycznia do maja 2014 r. 106,00 zł,
  - w okresie od września do listopada 2014 r. 105,00 zł,
- maksymalna kwota stypendium wynosiła:
  - w okresie od stycznia do maja 2014 r. 200,00 zł,
  - w okresie od września do listopada 2014 r. 212,00 zł,
- w okresie od stycznia do maja 2014 r. stypendia przyznano **171** uczniom na kwotę **87.855,00 zł**
- w okresie od września do listopada 2014 r. stypendia przyznano **155** uczniom na kwotę **62.694,00 zł**

4) wypłatę świadczeń ilustrują tabele:

a) w okresie od stycznia do maja 2014 r.

Lp.	Grupa dochodowa	Wysokość miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie	Kwota stypendium na miesiąc	Ilość dzieci	Ogólna kwota
1	2	3	4	5	6
1.	I	do 137,00 zł	200,00 zł	1	1.000,00 zł
2.	II	od 137,01 do 283,00 zł	145,00 zł	18	13.050,00 zł
3.	III	od 283,01 zł do 456,00 zł	105,00 zł	80	42.000,00 zł
4.	*			72	31.040,00 zł
5.	Razem			171	87.090,00 zł

*72 dzieci zakwalifikowało się do różnych grup dochodowych ze względu na zmianę sytuacji dochodowej

b) w okresie od września do listopada 2014 r.

Lp.	Grupa dochodowa	Wysokość miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie	Kwota stypendium na miesiąc	Ilość dzieci	Ogólna kwota
1	2	3	4	5	6
1.	I	do 137,00 zł	212,00 zł	1	848,00 zł
2.	II	od 137,01 do 283,00 zł	148,00 zł	15	8.880,00 zł
3.	III	od 283,01 zł do 456,00 zł	106,00 zł	99	41.976,00 zł
4.	*			40	10.990,00 zł
5.	Razem			155	62.694,00 zł

*40 dzieci zakwalifikowało się do różnych grup dochodowych ze względu na zmianę sytuacji dochodowej

- 5) ponadto w roku 2014 przyznano i wypłacono zasiłek szkolny 10 uczniom o wartości ogólnej 4.810,00 zł. Kwota zasiłku wynosiła 530,00 zł na dziecko. Dodatkowo w miesiącu sierpniu 2014 r. przyznano zasiłek szkolny na jedno dziecko w wysokości 432,00 zł.

4. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

- 1) na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135) Ośrodek realizował zadania Gminy Miejskiej Kościan, wynikające z cyt. ustawy,
- 2) zadania te dotyczyły m. innymi:
  - wzmocnienia roli i funkcji rodziny,
  - analizy sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
  - pomocy w integracji rodziny,
  - rozwijania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych,
- 3) pracę z rodziną prowadzono w szczególności w formie:
  - konsultacji i poradnictwa specjalistycznego,
  - terapii i mediacji,
  - usług dla rodzin z dziećmi (grupy wsparcia, grupy samopomocowe itp.) prowadzonej przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny,
- 4) praca z rodzinami wymagającymi szczególnego wsparcia, prowadzona była przez cały rok, w tym: od 1 stycznia do 31 marca w ramach umowy-zlecenia przez jednego asystenta, a od 1 kwietnia do 31 grudnia przez 2 asystentów rodziny, zatrudnionych w ramach umowy o pracę na czas określony . Pomocą objęto 28 rodzin, w tym 5 rodzin na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Kościanie,
- 5) środki finansowe na ten cel pozyskano w ramach resortowego programu wspierania rodziny i pieczy zastępczej pn. "Asystent rodziny", ogłoszonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Kwota otrzymanych środków wyniosła 45.905,61 zł, środki własne 17.686,10 zł,
- 6) w przypadku 4 rodzin praca asystenta rodziny została zakończona z uwagi na osiągnięcie przyjętych celów i poprawę funkcjonowania rodziny. Z pomocy asystenta trwającej ponad rok korzysta 10 rodzin,

7) zgodnie z art.191 ust. 8 w/w ustawy w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka. W 2014 r. Ośrodek poniósł koszty z tego tytułu w wysokości 33.081,26 zł tj. o 23.450,86 zł więcej, aniżeli w roku 2013 (dynamika 343,5 %). Opłaty wnoszone za pobyt w rodzinie zastępczej 20 dzieci, w tym:

- 10 % kosztów utrzymania za 10 dzieci,
- 30 % kosztów utrzymania za 2 dzieci,
- 50 % kosztów utrzymania za 3 dzieci

Na dzień 31 grudnia 2014 r. w rodzinach zastępczych znajdowało się 14 dzieci.

5. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- 1) na podstawie art. 9 a ust. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zmianami) Ośrodek prowadził obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu polegała na:
  - przyjmowaniu zawiadomienia o przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie na podstawie dokumentu pn. „Niebieska karta”,
  - organizowaniu pracy Zespołu i Grup Roboczych (zawiadomienia o spotkaniach, przygotowanie zarządzeń o powołaniu Grup Roboczych, zapewnienie warunków lokalowych do spotkań itp.),
  - prowadzeniu dokumentacji Zespołu i Grup Roboczych (listy obecności, protokoły spotkań oraz pozostała dokumentacja),
- 3) wydatki powstałe w związku z pracami Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych pokrywane są z budżetu Gminy Miejskiej Kościan w części pozostającej w dyspozycji Dyrektora Ośrodka. W 2014 r. koszt obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego wyniósł 25.932,57 zł,
- 4) szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w 2014 r. obsługiwanych przez Ośrodek zawarte zostały w „Sprawozdaniu z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Kościanie oraz Grup Roboczych za rok 2014”

VI. REALIZACJA PROGRAMÓW I ZADAŃ SPECJALNYCH.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie podejmował w 2014 r. szereg inicjatyw, zmierzających do ograniczania negatywnych skutków zjawisk gospodarczo – społecznych i wspierających środowiska w trudnej sytuacji życiowej - zagrożone wykluczeniem społecznym. W tym zakresie realizowano następujące programy i zadania specjalne:

1. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

- 1) program realizowany przy wsparciu rządowym, zakładał objęcie pomocą osób, które z uwagi na trudną sytuację życiową i materialną narażone są na doświadczanie zjawiska głodu. Szczególną uwagę objęto dzieci, osoby samotne, chore i niepełnosprawne,

- 2) celem programu jest:
- wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom jego pozbawionym,
  - długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczenie zjawiska niedożywienia,
  - upowszechnienie zdrowego stylu żywienia,
  - poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach,
  - rozwój w gminach bazy żywieniowej ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży,
- 3) pomoc w zakresie dożywiania przyznawano nieodpłatnie osobom i rodzinom znajdującym się w trudnych warunkach, jeżeli dochód na osobę nie przekraczał 150 % kryterium dochodowego wg art.8 ust.1 pkt.1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, tj. odpowiednio 813,00 zł w przypadku osoby samotnej oraz 684,00 zł na osobę w rodzinie,
- 4) realizując powyższy Program udzielono pomocy 1569 osobom. Sytuację w tym zakresie ilustruje tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Osoby objęte programem					
		Dzieci do 7 lat		Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej		Pozostałe osoby otrzymujące pomoc	
		2013	2014	2013	2014	2013	2014
1	2	3	4	5	6	7	8
	Liczba osób objętych programem, w tym:	304	262	395	341	1104	966
	- liczba osób korzystających z posiłku,	161	124	343	287	109	87
	- liczba osób korzystających z zasiłku celowego (pomoc pieniężna)	11	11	20	23	45	64
	- liczba osób korzystających z świadczeń rzeczowych (bony)	266	259	334	323	988	898

5) koszty realizacji programu przedstawiają się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2013	Rok 2014	Dynamika w %
1	2	3	4	5
1.	Koszt programu ogółem w zł w tym:	826.305,56	638.348,16	77,5
	- środki własne	387.672,99	319.048,16	82,3
	- środki z budżetu państwa	438.632,57	319.300,00	72,8
2.	Udział budżetu Miasta Kościana w finansowaniu programu.	47,0 %	45,0 %	95,9

Program realizowano na podstawie umowy zawartej pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Burmistrzem Miasta Kościana. Posiłki dla potrzebujących wydawano w przedszkolach, szkołach, w Domu Dziennego Pobytu oraz dostarczano osobom starszym, chorym do miejsca zamieszkania w ramach usług opiekuńczych. W 2014 r. wydano 62 379 posiłków. Średni koszt jednego posiłku wynosił 4,08 zł (rok 2013 – 4,13 zł). Z jednego gorącego posiłku skorzystało:

- w przedszkolach dzieci 124,
- w szkołach dzieci i młodzieży 287,
- w Domu Dziennego Pobytu osób 87

Ponadto wypłacono 98 zasiłków celowych w formie pieniężnej oraz udzielono pomocy rzeczowej (bony towarowe) 1480 osobom.

2. Program „Akcja Zima”.

1) w miesiącu listopadzie i grudniu 2014 r. pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie przeprowadzili monitoring w rejonach objętych pracą socjalną ustalając:

- ilość osób bezdomnych w mieście Kościanie, w tym osoby, dla których należało przygotować w sezonie zimowym miejsca noclegowe. Stwierdzono, że na terenie miasta przebywało ok. 23 osób bezdomnych (nie posiadających stałego zameldowania), w tym przynajmniej 9 z nich wymagało schronienia w okresie zimowym (przygotowanie miejsc noclegowych lub skierowanie do noclegowni),
- ilość bezdomnych, którzy sami zapewniają sobie noclegi, jednakże wymagają wsparcia instytucjonalnego (zakup opału, wyposażenie w ciepłą odzież, posiłki itp.). W tej grupie znalazło się 13 osób,
- środowiska, które z uwagi na trudne warunki materialne oraz dysfunkcyjność (długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezrobocie itp.) wymagają szczególnej uwagi i pomocy w trudnych warunkach w okresie zimowym. Rozpoznano 48 takich środowisk,

- 2) w miesiącu październiku 2014 r. zorganizowano spotkanie służb działających na terenie miasta, tj. Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji, Straży Miejskiej, Straży Ochrony Kolei i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w celu skoordynowania działań w okresie zimowym i opracowania planu pomocy osobom bezdomnym,
- 3) Ośrodek podpisał umowę z 2 właścicielami domów jednorodzinnych w Kościanie o świadczenie usług noclegowych dla 5 osób bezdomnych. Miejsca te wykorzystywano rotacyjnie,
- 4) ściśle współpracowano ze Strażą Miejską w Kościanie w zakresie:
  - monitorowania miejsc ewentualnego przebywania osób bezdomnych i zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia, wynikającego z niskich temperatur,
  - wymiany informacji na temat środowisk znajdujących się w trudnej sytuacji i szybkiego reagowania na potrzeby mieszkańców, związane z niskimi temperaturami,
  - od miesiąca października 2014 r. rozpatrywano wnioski mieszkańców o pomoc materialną, związaną z trudnymi warunkami zimowymi. W tym okresie udzielono mieszkańcom następującej pomocy:
    - przyznano i wypłacono zasiłki celowe na zakup opału. Wypłacono świadczenia 219 osobom na kwotę 85.574,28 zł (średnio po 400,00 zł)
    - wydano ciepłą odzież i obuwie 193 rodzinom,
    - średnio 56 osób korzystało przynajmniej z jednego gorącego posiłku.

3. Program aktywizacji społecznej i zawodowej.

W ramach aktywizacji społecznej i zawodowej klientów Ośrodka, podejmowano następujące działania:

- 1) prowadzono **Zespół Doradztwa Rodzinnego**, w którym podczas 49 dyżurów udzielono 501 porad. Dyżury pełniono w każdy czwartek w godz. od 16.00 – 19.00 w budynku Ośrodka. Porad udzielali: prawnik , psycholog, pedagog, socjolog, specjalista pracy socjalnej, specjalista ds. przemocy. Celem Zespołu było specjalistyczne wspomaganie osób i rodzin znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i wskazywanie możliwości rozwiązywania sytuacji kryzysowych, a w szczególności:
  - wspieranie osób dotkniętych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym,
  - diagnoza sytuacji konfliktowych i pomoc w wyborze sposobu ich rozwiązania,
  - wskazanie możliwości korzystania ze swoich uprawnień w zakresie pomocy instytucjonalnej.

W ramach realizowanych zadań w Zespole w szczególności udzielano porad i konsultacji w zakresie:

- prawa rodzinnego i opiekuńczego,
- prawa karnego i cywilnego,
- zatrudnienia i bezrobocia,
- zabezpieczenia społecznego,
- ochrony praw lokatorów itp.

oraz świadczone pomoc psychologiczną i psychoterapeutyczną w rozwiązywaniu problemów życiowych.

Strukturę porad udzielanych przez poszczególnych specjalistów ilustruje tabela.

Lp.	Specjalista	Ilość dyżurów	Ilość porad, skierowań
1.	Prawnik	46	335
2.	Pedagog społeczny	16	11
3.	Psycholog	16	23
4.	Specjalista ds. przemocy	13	5
5.	Psychoterapeuta ds. uzależnień	40	36
6.	Specjalista Pracy Socjalnej	25	58
7.	Specjalista Pracy Socjalnej	24	33
	O g ó ł e m	49	501

Koszt realizacji zadania w 2014 r. wyniósł **33.014,58 zł.**

- 2) organizowano **prace społecznie użyteczne** dla osób długotrwale bezrobotnych bez prawa do zasiłku. Zorganizowano pracę dla 32 osób. Praca polegała na:
- doręczaniu korespondencji Ośrodka na terenie miasta Kościana,
  - świadczeniu usług opiekuńczych,
  - czynnościach porządkowych

Bezrobotny otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 8,00 zł za godzinę. Prace organizowano w porozumieniu ze Starostwem Powiatowym, finansującym 60 % kosztów realizacji zadania. Wartość prac finansowanych przez Gminę wyniosła **9.585,84 zł.**

4. Pozyskiwanie i dystrybucja darów.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościanie prowadzono wielokierunkowe działania, zmierzające do pozyskiwania żywności, odzieży, artykułów pierwszej potrzeby oraz innych środków niezbędnych do życia klientom Ośrodka. W ramach tych działań współpracowano z zakładami, osobami fizycznymi. W wyniku tej współpracy podopieczni, znajdujący się w szczególnie trudnych warunkach materialnych i życiowych otrzymywali pomoc rzeczową, która łagodziła skutki trudnych warunków mieszkaniowych i ubóstwa. W 2014 r. przyjęto dary rzeczowe, w tym: żywność, odzież, bieliznę, obuwie, meble, artykuły gospodarstwa domowego, środki higieniczne, sprzęt dla osób niepełnosprawnych itp. Żywność przeznaczono na paczki dla 105 rodzin będących w trudnej sytuacji materialnej oraz uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy, Domu Dziennego Pobytu i Świetlicy Socjoterapeutycznej. Pozostałe dary trafiły do mieszkańców miasta Kościana, klientów Ośrodka.

2.	Organizowanie społeczności lokalnej (OSL)	<p>1.Praca z mieszkańcami budynków socjalnych przy ul. Gostyńskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • spotkania obywatelskie z mieszkańcami –praca na podstawie przygotowanej mapy zasobów i potrzeb • współorganizowanie festynów w ramach kampanii społecznej pt. „Razem możemy więcej” <p>2. Spotkania organizacyjne.</p> <p>3. Festyn 08.08.2014. - integracja sąsiedzka.</p> <p>4. Praca w partnerstwie na rzecz wspierania aktywności i kształtowania prawidłowych postaw mieszkańców budynków socjalnych. W partnerstwie pracują przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji, Zespołu Szkół nr 4, przewodniczący Rady Osiedla Wesole Miasteczko, Miejskiego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej i Dróg oraz mieszkańców. Spotkania partnerskie miały charakter grup roboczych. Działania podjęte w roku 2014:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizowanie prac porządkowych, • rozwijanie małej infrastruktury(zasadzenia, piaskownica itp.) • włączanie mieszkańców ul. Gostyńskiej w działania Rady Osiedla „Wesole Miasteczko” • malowanie klatki nr c itp. 	ok. 40
3.	Grupy wsparcia	<p>1. „Akademia Świadomego Rodzica”:</p> <ul style="list-style-type: none"> • indywidualne poradnictwo psychologiczne, • budowanie poprawnych relacji z dzieckiem, • zagrożenia współczesnej rodziny, • problemy wychowawcze itp. <p>2. Wsparcie poprzez wspólne zajęcia. Celem zajęć jest wsparcie i wypełnienie poczucia izolacji, wykluczenia społecznego i rozwój zainteresowań (grupy tematyczne)</p> <p>3. Klub młodzieżowy; nauka współpracy w grupie rówieśniczej (rozwijanie zainteresowań, zabawy edukacyjne)</p>	22 23 15
4.	Poradnictwo	<p>Porady pracownika socjalnego KIS, udzielone w zależności od zgłaszanej potrzeby, dotyczyły m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ pomocy w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, ✓ udzielania informacji osobom bezrobotnym, ✓ porad z zakresu obsługi komputera, ✓ porad w zakresie sprawowania władzy rodzicielskiej, ✓ pomocy w przesyłaniu dokumentów aplikacyjnych online itp. 	57
5.	Samo-kształcenie	<p>1.Zajęcia komputerowe dla seniorów; nabywanie przez osoby starsze umiejętności pracy z komputerem. Celem tej formy wsparcia jest ćwiczenie nowych umiejętności, przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych w kontakcie z nowoczesnymi narzędziami komunikacyjnymi oraz rozwijanie kontaktów międzyludzkich.</p> <p>2.Indywidualne korzystanie z mini pracowni komputerowej.</p>	9 grup 26 osób 36
6.	Integracja	<p>1.Współpraca ze Stowarzyszeniem „Człowiek dla Człowieka”. Projekt „Mamy siebie”, skierowany do dzieci 1-5 lat nieuczęszczających do przedszkola. Praca w grupach obejmowała:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zabawy edukacyjne , • zabawy sensoryczne , • konsultacje psychologiczne (zajęcia indywidualne, problemy wychowawcze itp.) <p>Koszt realizacji projektu 33.000,00.zł., w tym 20.000,00 zł. ze środków Wojewody Wielkopolskiego.</p> <p>2.Współpraca z pozostałymi stowarzyszeniami (Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Stowarzyszeniu na Rzecz Spółdzielni Socjalnych z Poznania, Stowarzyszenie „Dodajmy życia do lat”</p>	50 dzieci z opiekunami 4

2. Centrum Wolontariatu.

- 1) celem Centrum Wolontariatu jest pobudzanie aktywności lokalnej i angażowanie społeczności miasta Kościana do współuczestniczenia w rozwiązywaniu niektórych problemów społecznych, a przede wszystkim wspieranie osób, które z różnych przyczyn nie radzą sobie z pokonywaniem problemów życiowych. Dotyczy to w szczególności dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, mających trudności w nauce, młodzieży w wieku 15-25 lat, mającej problemy z prawidłowym funkcjonowaniem w społeczności, osób starszych i samotnych, potrzebujących wsparcia w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych, osób niepełnosprawnych,
- 2) Działania Centrum nakierowano na:
  - pracę na rzecz instytucji pomocowych, w tym pomoc osobom w przewyższaniu trudnych sytuacji życiowych,
  - świadczenie pomocy niepełnosprawnym,
  - współpracę z rodzicami i wychowawcami na rzecz dzieci zaniedbanych edukacyjnie,
  - organizowanie form wsparcia i poradnictwa dla rodzin dotkniętych chorobą alkoholową czy narkomanią,
  - współpracę z instytucjami publicznymi i stowarzyszeniami w zakresie kształtowania właściwych warunków i postaw dla niesienia pomocy najsłabszym i cierpiącym,
  - organizowanie działalności sportowej i kulturalno-oświatowej dla dzieci i młodzieży ze środowisk patologicznych itp.
- 3) w bazie danych Centrum Wolontariatu na dzień 31 grudnia 2014 r. zarejestrowanych było 163 Wolontariuszy,
- 4) w roku 2014 Centrum Wolontariatu pełniło rolę inicjatora, organizatora lub koordynatora działań opisanych szczegółowo w tabeli.

Lp.	Grupa działań	Rodzaj działań	Ilość uczestnik.
I.	Szkoleniowa	1. Przeprowadzono 2 szkolenia podstawowe pn. „Dlaczego warto być wolontariuszem ?”	36
		2. Przeprowadzono 1 szkolenia przygotowujące do pracy w programie „Starszy Brat Starsza Siostra”	13
		3. Przeprowadzono 2 szkoleń przygotowujące do programu „Bajkowy Szpital”	18
		4. Przeprowadzono 2 szkolenia BHP przygotowujące do programu „Bajkowy Szpital”	18
		5. Przeprowadzono 5 spotkań promujących wolontariat w Liceum Ogólnokształcącym im. O. Kolberga w Kościanie	130
II.	Koordynacyjna	1. Koordynowano prace wolontariuszy w następujących programach:	
		a) „Starszy Brat Starsza Siostra” (pomoc dzieciom zaniedbywanym wychowawczo),	50
		b) „Wolontariat w przedszkolu” (pomoc wychowawcom w czynnościach opiekuńczych),	7
		c) „Pogotowie Szkolne” (pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji),	40
		d) „Wnuczka Babcia, Wnuczek Dziadek” (pomoc osobom starszym i samotnym)	20
		e) „Bajkowy Szpital” (animowanie czasu wolnego dzieciom przebywającym w szpitalu)	13
2. Uczestniczono w akcjach społecznych: zawody karate o puchar Burmistrza Miasta Kościana, koncert charytatywny, festyn integracji międzypokoleniowej, Dni Godności Osoby Niepełnosprawnej, opieka nad osobami niepełnosprawnymi podczas wycieczki krajoznawczej, zbiórka pieniędzy na rzecz chorego na raka dziecka itp.	124		

III.	Organizacyj -na	1. Wyjazd do ZooSafari dla dzieci w ramach programu „Starszy Brat Starsza Siostra”	70
		2. Zorganizowanie Letnich Sekcji Tematycznych dla Dzieci i Młodzieży.	50
		3. Zorganizowanie 6 spotkań informacyjnych w Klubie Wolontariusza dla uczniów I Liceum Ogólnokształcącego w Kościanie	130
		4. Realizacja projektu „Zimowe ferie mamy – aktywnie je spędzamy”	45
		5. Zorganizowanie Baliku Andrzejkowego dla dzieci z programu „Starszy Brat Starsza Siostra” „Pogotowie Szkolne”	50
		6. Zorganizowanie Spotkania Gwiazdkowego dla najmłodszych dzieci objętych wsparciem OPS.	50
		7. Spotkanie Wielkanocne „W poszukiwaniu Wielkanocnego Zająca” .	40
		8. Cotygodniowe spotkania w ramach sekcji tematycznych (muzyczna, taneczna, plastyczna, kulinarna)	120
		9. Wyjazdy do: kina, teatru muzycznego, muzeum, na Targi Edukacji i Pracy itp. w ramach programu „Starszy brat, Starsza siostra”.	50

Prowadzone formy aktywizacji społecznej prowadzone w 2014 r. wpisują się w założenia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Kościan na lata 2007-2015” i w sposób bezpośredni przyczyniają się do realizacji:

- celu strategicznego, część IB: pn. **„Przeciwdziałać szeregowi negatywnych zjawisk spowodowanych bezrobociem”,**
- celu głównego, część IIIA pn. **Stworzyć warunki do wspierania osób bezrobotnych w efektywnym nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy”,**
- celu niezbędnego, część III G pn. **„ Tworzenie warunków do aktywizacji i integracji lokalnej o charakterze społecznym” oraz „Budowę wolontariatu dla wsparcia działań pomocowych”.**

VIII. REALIZACJA ZADAŃ PREZENTOWANYCH W 2013 R. W RAMACH POTRZEB W W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.

1. Realizowano wybrane cele przyjęte w „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2007 – 2015”

w zakresie:

1) edukacji:

- a) prowadzono działania promujące programy pomocowe, przy współpracy z lokalnymi mediami. Działania te dotyczyły przede wszystkim informowania społeczności lokalnych o nowych, niematerialnych formach pomocy, świadczonej przez Ośrodek, w ramach Klubu Integracji Społecznej i Centrum Wolontariatu,
- b) podejmowano działania w kierunku podnoszenia kwalifikacji kadry Ośrodka w oparciu o środki budżetowe oraz programy Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach tych działań 31 pracowników poszerzyło kwalifikacje zawodowe, uczestnicząc w 51 specjalistycznych szkoleniach z zakresu:

- rozwiązywania problemów społecznych 18 szkoleń,
w tym dotyczących:
  - bezrobocia, bezdomności,
  - organizowania społeczności lokalnej,
  - zadań gminy w zakresie pomocy społecznej,
  - alkoholizmu,
- spraw organizacyjnych, prawnych i finansowych 15 szkoleń,
- zabezpieczenia społecznego 5 szkoleń,
- ekonomii społecznej, funduszy unijnych 4 szkolenia,
- przemocy w rodzinie 3 szkolenia,
- szkolenie informatyczne 2 szkolenia,
- asystent rodziny 4 szkolenia,

c) zorganizowano cykl spotkań ze specjalistami, działającymi w obszarze spraw społecznych, na temat przeciwdziałania zjawiskom patologicznym i radzenia sobie w trudnych

2) **finansów:**

- pozyskano środki finansowe na zakup samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie z Państwowego Funduszu rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wynosiło 64.000,00 zł
- przeprowadzono akcję pozyskania przez Centrum Wolontariatu środków finansowych na organizację zajęć w ramach programu „Starszy Brat – Starsza Siostra”. W wyniku tych działań kościąncy przedsiębiorcy przekazali na ten cel kwotę 7.700 zł,
- rozszerzano różne formy wolontariatu dla obniżenia kosztów realizowania zadań realizowania zadań pomocy społecznej (np. usługi opiekuńcze, pomoc rodzicom niewydolnym wychowawczo- pogotowie szkolne itp.)
- uzyskano wsparcie finansowe Starostwa Powiatowego w Kościanie na organizację zajęć terapeutycznych dzieci objętych pomocą wolontarystyczną w kwocie 2.100,00 zł.

Ogółem wysokość dodatkowych środków finansowych, pozyskana w 2014 r. na działania podejmowane w Ośrodku wyniosła 73.800,00 zł.

3) **infrastruktury:**

- podejmowano działania w kierunku dalszego efektywnego funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościanie i budowania bazy, zapewniającej dobry kontakt z beneficjentem(Klub Integracji Społecznej, Centrum Wolontariatu – Biuro Pośrednictwa Pracy),
- rozbudowywanie wolontariatu na rzecz Ośrodka,

4) **problemów społecznych:**

- przeciwdziałano zjawisku marazmu społecznego, bezradności i negatywnych zjawisk powodowanych bezrobociem poprzez zorganizowanie prac społecznie użytecznych dla 36 osób długotrwale bezrobotnych

- (doręczanie korespondencji Ośrodka na terenie miasta Kościana.
- podjęto działania na rzecz wzrostu wyrozumiałości i tolerancji społecznej poprzez organizowanie imprez integracyjnych („Dzień Godności Osoby Niepełnosprawnej, „Festyn Międzypokoleniowy itp.),
  - prowadzono działalność profilaktyczną dla rodziców w ramach Klubu Integracji Społecznej.

IX. PREZENTACJA POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.

Na podstawie stałego monitoringu, prowadzonego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościanie oraz w oparciu o „Ocenę zasobów pomocy społecznej za 2013 r.” zdiagnozowano najważniejsze potrzeby mieszkańców Kościana w zakresie pomocy społecznej. Bieżąca diagnoza stanowi potwierdzenie celów i kierunków działania, przyjętych w „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miejskiej Kościan na lata 2007 – 2015,„ i dotyczy kilku obszarów, związanych z kształtowaniem polityki społecznej w mieście. Zidentyfikowane potrzeby w strategicznych obszarach pomocy społecznej to:

1. Edukacja:

- 1) tworzenie warunków do wspierania osób bezrobotnych w efektywnym nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy, w tym:
  - współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy,
  - organizowanie poradnictwa zawodowego, kursów kwalifikacyjnych i szkoleń,
  - organizowanie prac interwencyjnych i prac społecznie użytecznych,
- 2) podejmowanie działań na rzecz rozwijania świadomości zagrożeń, w tym:
  - warsztaty dla rodziców (tworzenie grup wsparcia),
  - edukacja nauczycieli i wychowawców oraz szkolenia pracowników samorządowych na temat istoty i rozwoju dysfunkcji,

2. Finanse:

- 1) podejmowanie dalszych działań w kierunku pozyskiwania pozabudżetowych środków finansowych na pomoc społeczną,
- 2) tworzenie partnerstwa dla zwiększania środków finansowych na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej (współpraca z organizacjami pozarządowymi),
- 3) dalsze rozwijanie różnych form wolontariatu dla obniżenia kosztów realizacji zadań pomocy społecznej.

3. Infrastruktura:

- 1) podejmowanie działań w kierunku tworzenia instytucji pomocy społecznej, pozwalających na skuteczne prowadzenie polityki społecznej, w tym:
  - a) tworzenie nowych świetlic socjoterapeutycznych (punktów wychowawczych),
  - b) utworzenie, na bazie Klubu Integracji Społecznej, Centrum Integracji Społecznej,
  - c) podejmowanie działań zmierzających do utworzenia spółdzielni socjalnych,
- 2) tworzenie warunków dla rozwoju alternatywnych form spędzania czasu przez młodzież, w tym:

- a) umożliwienie większego dostępu młodzieży do placówek kulturalnych i sportowych,
- b) utworzenie klubu młodzieżowego i organizowanie tematycznych kół zainteresowań,
- c) zwiększenie bazy mieszkalnictwa socjalnego metodą „rozproszoną”,
- d) rozwój instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3.

4. Problemy społeczne:

- 1) przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom, spowodowanym bezrobociem, w tym:
  - a) realizacja projektów aktywizacji zawodowej i integracji społecznej,
  - b) edukacja dorosłych w kierunku samozatrudnienia,
  - c) tworzenie grup wsparcia dla bezrobotnych w celu wyeliminowania poczucia wykluczenia i apatii,
- 2) podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie uzależnień, w tym:
  - a) realizacja walki z alkoholizmem i narkomanią,
  - b) tworzenie miejsc pracy dla uzależnionych z możliwością prowadzenia terapii,
- 3) umacnianie roli rodziny poprzez:
  - a) przygotowanie do życia i pełnienia ról w rodzinie,
  - b) kreowanie autorytetów moralnych,
  - c) przygotowywanie wspólnych projektów społecznych z rodziną, szkołą, instytucjami kościelnymi itp.,

5. Społeczność lokalna:

- 1) tworzenie warunków do aktywności zawodowej i społecznej osób starszych, w tym:
  - a) poszerzanie wymiaru godzin usług opiekuńczych,
  - b) **rozważyć zmianę formuły organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, dostosowaną do potrzeb w zakresie; ilości i różnorodności usług, możliwości szybkiego reagowania na bieżące, zmieniające się potrzeby oraz uwzględniającą możliwości finansowe Gminy.**
  - c) stworzenie bazy wolontariatu dla osób starszych,
  - d) umożliwienie kontaktów wzajemnych i kontaktów ze specjalistami służby zdrowia (spotkania profilaktyczne z lekarzami, pielęgniarkami itp.),
- 2) podejmowanie wspólnych inicjatyw z instytucjami i organizacjami pozarządowymi dla realizacji celów społecznych, inicjowanie wspólnych wydarzeń,
- 3) pogłębianie współpracy z pedagogami szkolnymi i lekarzami rodzinnymi w zakresie edukacji dzieci i młodzieży na temat potencjalnych zagrożeń.

Potrzeby miasta Kościana w zakresie pomocy społecznej określone zostały w dokumencie pn. „Ocena zasobów pomocy społecznej”, opartym na analizie lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Ocena, zgodnie z art. 16 a ustawy o pomocy społecznej, przedłożona zostanie Radzie Miejskiej Kościana przez Burmistrza Miasta Kościana do dnia 30 kwietnia 2015 r. i stanowić będzie podstawę do planowania budżetu na rok następny.